Ota älypuhelin haltuun – Väittämiä (Osa 1)

Iitin kansalaisopisto | Keskustelu- ja opetusmateriaali

Ohje opiskelijalle: Lue väittämät ja merkitse kunkin kohdalle, onko se mielestäsi **Oikein (O)** vai **Väärin (V)**. Keskustellaan vastauksista yhdessä ryhmän kanssa.

PERUSKÄYTTÖ JA LAITE

#	Väittämä	O	V
1	Älypuhelin pitää sammuttaa kokonaan joka yö.	☐	☐
2	Lentotila katkaisee kaikki langattomat yhteydet (kuten Wi-Fi ja Bluetooth).	☐	☐
3	Puhelimen näyttöä voi puhdistaa tavallisella ikkunanpesuaineella.	☐	☐
4	Kirkas näyttö kuluttaa akkua nopeammin kuin himmeä näyttö.	☐	☐
5	Jos puhelin kastuu, se kannattaa laittaa heti lataukseen.	☐	☐
6	QR-koodin lukemiseen tarvitaan aina erillinen ladattu sovellus.	☐	☐

SOVELLUKSET JA INTERNET

#	Väittämä	O	V
7	Sovelluskaupasta (Play Kauppa tai App Store) voi ladata sovelluksia ilmaiseksi.	☐	☐
8	Kaikki sovellukset, jotka ovat sovelluskaupassa, ovat täysin turvallisia.	☐	☐
9	"Evästeiden hyväksyminen" verkkosivulla tarkoittaa, että annat luvan seurata selailuasi.	☐	☐
10	Sulkemalla kaikki taustalla olevat sovellukset jatkuvasti säästät merkittävästi akkua.	☐	☐
11	Wi-Fi ja WLAN tarkoittavat käytännössä samaa asiaa eli langatonta lähiverkkoa.	☐	☐
12	Julkinen, avoin Wi-Fi (esim. kahvilassa) on yhtä turvallinen kuin kotiverkko.	☐	☐

TIETOTURVA JA HUIJAUKSET

#	Väittämä	O	V
13	Pankki voi pyytää verkkopankkitunnuksiasi tekstiviestillä.	☐	☐
14	Puhelimen lukituskoodi on tarpeeton, jos puhelimessa ei ole mitään salaisuuksia.	☐	☐
15	Vahva salasana sisältää isoja ja pieniä kirjaimia, numeroita ja erikoismerkkejä.	☐	☐
16	Jos saat viestin "Olet voittanut iPhonen", se on lähes aina huijaus.	☐	☐

TIETOTURVA JA HUIJAUKSET (JATKUU)

#	Väittämä	O	V
17	Kaksivaiheinen tunnistautuminen parantaa tietoturvaa merkittävästi.	☐	☐
18	Puhelimen käyttöjärjestelmän päivitykset kannattaa jättää tekemättä, koska ne vievät tilaa.	☐	☐

VIESTINTÄ JA SOSIAALINEN MEDIA

#	Väittämä	O	V
19	WhatsApp-viestien lähettäminen maksaa aina saman verran kuin tekstiviesti.	☐	☐
20	WhatsApp-ryhmästä voi poistua niin, etteivät muut huomaa sitä lainkaan.	☐	☐
21	Kuvakaappaus (screenshot) tarkoittaa näytöllä näkyvän näkymän tallentamista kuvaksi.	☐	☐
22	Sähköpostin roskapostikansio tyhjentyy aina itsestään sekunnissa.	☐	☐
23	Emojit ovat kuvamerkkejä, joilla voi ilmaista tunteita tekstissä.	☐	☐

AKKU JA TALLENNUSTILA

#	Väittämä	O	V
24	Puhelimen akku kannattaa kuluttaa aina aivan tyhjäksi ennen lataamista.	☐	☐
25	Pilvipalvelu (kuten Google Kuvat tai iCloud) säästää tilaa puhelimen muistista.	☐	☐
26	Bluetoothin pitäminen aina päällä kuluttaa nykyään erittäin paljon akkua.	☐	☐
27	Puhelimen muisti voi täyttyä, jos ottaa liikaa videoita tai kuvia.	☐	☐

ARKISET HYÖDYLLISET OMINAISUUDET

#	Väittämä	O	V
28	Älypuhelinta voi käyttää taskulamppuna.	☐	☐
29	Google Maps -sovellus tarvitsee aina toimiakseen paperisen kartan tueksi.	☐	☐
30	Puhelimen herätyskello soi, vaikka puhelin olisi "Älä häiritse" -tilassa.	☐	☐

Vastausavain & Perustelut (Opettajalle / Purkuun)

Ota älypuhelin haltuun – Iitin kansalaisopisto

#	Oikea vastaus	Selitys ja lisätieto
1	VÄÄRIN	Nykypuhelimia ei tarvitse sammuttaa yöksi. Riittää, että laitteen käynnistää uudelleen noin kerran viikossa muistin virkistämiseksi.
2	OIKEIN	Lentotila sulkee kaikki radiotaajuudet. Wi-Fi:n tai Bluetoothin voi halutessaan kytkeä erikseen takaisin päälle lentotilan aikana.
3	VÄÄRIN	Ikkunanpesuaineet ja muut voimakkaat kemikaalit vahingoittavat näytön rasvaa hylkivää pinnoitetta. Käytä mikrokuituliinaa.
4	OIKEIN	Näyttö on yksi suurimmista virrankuluttajista. Näytön kirkkauden säätäminen tai automaattikirkkaus säästää akkua.
5	VÄÄRIN	Lataaminen märkänä voi aiheuttaa oikosulun ja rikkoa puhelimen lopullisesti. Puhelimen tulee antaa kuivua täysin ennen latausta.
6	VÄÄRIN	Melkein kaikkien uudehkojen älypuhelinten oma kamerasovellus tunnistaa QR-koodit automaattisesti, kun osoitat sitä kameralla.
7	OIKEIN	Valtaosa sovelluksista on ilmaisia ladata. Maksuista ilmoitetaan aina erikseen ennen latausta.
8	VÄÄRIN	Viralliset kaupat suodattavat haittaohjelmia hyvin, mutta joukkoon saattaa päästä huijauksia. Tarkista latausmäärät ja arvostelut.
9	OIKEIN	Evästeet (cookies) tallentavat tietoja selailustasi mm. mainontaa ja sivuston toimivuutta varten. Painamalla "Vain välttämättömät" vähennät seurantaa.
10	VÄÄRIN	Nykyaikainen käyttöjärjestelmä "jäädyttää" taustasovellukset. Niiden jatkuva sulkeminen ja uudelleen avaaminen voi kuluttaa jopa enemmän akkua.
11	OIKEIN	Molemmat tarkoittavat langatonta paikallisverkkoa, jolla yhdistetään laite internetiin ilman mobiilidataa.
12	VÄÄRIN	Avoimissa verkossa ulkopuolisten on helpompi kaapata suojaamatonta liikennettä. Vältä pankkiasiointia avoimissa verkoissa.
13	VÄÄRIN	Pankit, poliisi tai viranomaiset eivät KOSKAAN kysy tunnuksia tai tunnuslukuja viestillä tai puhelimitse.
14	VÄÄRIN	Lukituskoodi suojaa sähköpostejasi, valokuviasi ja sosiaalisen median tilejäsi, jos puhelin katoaa tai varastetaan.
15	OIKEIN	Monipuolinen merkkiyhdistelmä (tai useamman sanan muodostama salasanalause) tekee salasanasta vaikeasti murrettavan.